

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Харківська державна академія культури

Факультет хореографічного мистецтва

Кафедра народної хореографії

Силабус

навчальної дисципліни

КЗВ «НАРОДНИЙ КОСТЮМ»

освітньо-професійна програма «Народна хореографія»

перший (бакалаврський) освітній рівень

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 024 «Хореографія»

2024

Силабус склала:

Старший викладач кафедри народної хореографії – Курдупова Олена
Миколаївна

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри народної
хореографії Протокол №1 від «23» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри народної хореографії
Протокол №4 від 29 жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри народної хореографії,
доцент

Каріна ОСТРОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету
хореографічного мистецтва

Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради
факультету хореографічного мистецтва

Протокол №4 від 29 жовтня 2024 р.

Голова ради ФХМ

Декан факультету хореографічного мистецтва,
кандидат мистецтвознавства

Ірина МОСТОВА

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1	Назва дисципліни	КЗВ «Народний костюм»
2	Викладач	 Курдупова Олена Миколаївна Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/hm/nh/kurdupova.html
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	olena_kurdupova@xdak.ukr.education +380632836985
4	Інформація про консультації	olena_kurdupova@xdak.ukr.education код курсу в Classroom – 2en5qiu (ДФН) – понеділок – 11.40, а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
5	Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Засвоєнню дисципліни передують знайомство з танцювальним фольклором українського народу на дисципліні «Український народно-сценічний танець та методика його викладання» та з танцювальним фольклором інших народів на дисципліні «Народно-сценічний танець та методика його викладання»; вивчення репертуару театру народного танцю «Заповіт» на дисципліні «Хореографічний ансамбль»; самостійне знайомство з діяльністю відомих балетмейстерів та провідних ансамблів народно-сценічного танцю України та світу, перегляд та відвідування танцювальних майстер-класів з народно-сценічного танцю; участь у фестивалях, конкурсах хореографічного мистецтва. Зазначені вище умови будуть сприяти формуванню у здобувачів загальної обізнаності з народним костюмом України та інших країн. Постреквізити: Здобуті навички використовуються під час підготовки завдань з дисципліни «Мистецтво балетмейстера», проходження виробничої практики, у подальшій балетмейстерській та викладацькій діяльності, під час створення та реалізації хореографічних проєктів.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс КЗВ: «Народний костюм» є курсом, що продовжує підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 024 «Хореографія», освітня програма «Народна хореографія». Цей курс є певним етапом у спеціальній підготовці бакалаврів, має важливе практичне значення для подальшої професійної діяльності в галузі народно-сценічної хореографії. Дисципліна знайомить з основними типами народних костюмів мешканців різних регіонів України XIX ст.; з різновидами складових елементів традиційного народного костюму XIX ст. окремих країн і народів; із основними прийомами сучасної сценографії. Формуються практичні навички по розробці та створенню ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сцени.

3. МЕТА КУРСУ

Ознайомлення студентів з основними типами та різновидами складових елементів традиційного українського народного костюму; досконале вивчення особливостей народних костюмів мешканців різних регіонів України; вивчення основних типів та різновидів складових елементів традиційного народного костюму XIX ст. окремих країн і народів; ознайомлення із основними прийомами сучасної сценографії; формування практичних навичок по розробці та створенню ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сцени.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- визначення терміну «народний костюм»;
- виразні засоби (компоненти) народного костюму;
- фактори, які впливають на формування та розвиток народного одягу;
- функції народного костюму;
- етнографічні ознаки національного вбрання;
- принципи класифікації традиційного народного одягу;
- принципи використання кольорів, оздоблення та прикрас в костюмі в залежності від його призначення та віку людини;
- основні типи чоловічих та жіночих українських народних костюмів різних регіонів України;
- назви частин та деталей українських національних костюмів;
- основні типи чоловічих та жіночих народних костюмів певних країн, передбачених програмою курсу;
- загальні правила та складові частини сценічного оформлення хореографічної вистави;
- обладнання та термінологію сучасної театральної сцени;
- специфіку виготовлення танцювальних костюмів в залежності від виду хореографічного мистецтва;
- виразні засоби (компоненти) костюму та правила об'єднання компонентів костюму в композицію;
- правила створення ескізу танцювального костюму та ескізу оформлення сценічної площадки.

Уміти:

- аналізувати народні костюми, надати загальну характеристику основним типам чоловічих та жіночих костюмів різних регіонів України;
- визначати приналежність зображення національного одягу до певного регіону України.
- надати загальну характеристику основним типам чоловічих та жіночих національних костюмів різних країн, передбачених програмою курсу;
- визначати приналежність зображення народного одягу до певної країни;
- розробити та створити ескіз танцювального костюму та ескіз оформлення сцени..

Мати навички:

- визначення основних загальних характеристик національних костюмів;
- визначення приналежності зображення національного одягу до певного регіону України;
- аналізування народних костюмів, тобто знаходити характерні особливості силуету фігури, крою деталей, декору тощо;
- визначення приналежності зображення національного одягу до певної країни;
- створення танцювальних костюмів та ескізів оформлення сцени для хореографічних вистав;
- аналізу та визначення декораційних систем та декораційних прийомів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	вибіркова компонента
Формат курсу	денна форма навчання 4 семестр
Обсяг курсу	кількість кредитів – 3
	ДФН
	загальна кількість годин
	90 год.
	аудиторних
	30 год.
	лекційних
	20 год.
	семінарських
	10 год.
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	самостійної роботи
	60 год.
	тижневих годин для денної форми навчання:- 2 год.
Переносна мультимедійна система: проектор ViewSonic VS13870 2015 р., колонки Sven BF21R 2015 р., переносний екран, ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71 , LibreOffice 24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування);	

	Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції, семінарські заняття. Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації
Поточний контроль	Опитування усне та письмове; доповідь на семінарських заняттях; виконання завдань самостійної роботи (опрацювання фахової літератури та інтернет-джерел)
Підсумковий контроль	Залік
Політика курсу	Умовами опанування навчальної дисципліни КЗВ «Народний костюм» є: - систематичне виконання усіх поставлених завдань; - дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); - дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); - запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb2_2.pdf - невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks_2.pdf) - визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_2_3.pdf

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва розділів та тем	У сь ог о го д и н	А у д .	Л е к ц	С е м .	Сам .р
1	2	3	4	5	6	7
4 семестр						
Розділ 1. Народний костюм XIX ст. різних регіонів України						
1	Функції, класифікація та етнографічні ознаки народного костюму	3	1	1	-	2
2	Художні особливості українського костюму	9	3	1	2	6
3	Основні різновиди компонентів українського вбрання	3	1	1		2
4	Традиційне вбрання запорізьких козаків	3	1	1	-	2
5	Народний костюм Центрального регіону України	3	1	1	-	2
6	Народний костюм Слобожанщини	3	1	1	-	2
7	Народний костюм Поділля	3	1	1	-	2
8	Народний костюм Українського Полісся	3	1	1	-	2
9	Народний костюм Карпатського регіону України	6	2	2	-	4
10	Народний костюм Південного регіону України	3	1	1	-	2
Разом		39	13	11	2	26
Розділ 2. Народний костюм XIX ст. різних країн і народів						
11	Польський народний костюм	3	1	1	-	2
12	Угорський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
13	Молдавський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
14	Іспанський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
15	Циганський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
16	Грузинський національний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
17	Кримсько-татарський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
18	Болгарський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
19	Єврейський народний костюм	1,5	0,5	0,5	-	1
20	Народний костюм різних країн XIX ст.	12	4	-	4	8
Разом		27	9	5	4	18
Розділ 3. Сценічне оформлення хореографічної вистави						
21	Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів хореографічної вистави.	7,5	2,5	0,5	2	5
22	Основні етапи розвитку театральної сцени та її обладнання.	3	1	1	-	2
23	Обладнання та термінологія сучасної театральної сцени.	3	1	1	-	2
24	Основні правила сценічного оформлення хореографічного твору.	1,5	0,5	0,5	-	1
25	Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток.	9	3	1	2	6

Разом	24	8	4	4	16
Кількість годин за весь курс	90	30	20	10	60

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відповідь на семінарському занятті – 8 балів (5 семінарів = 40 балів)

Перевірка самостійної роботи (домашні завдання) – 1 бал

Ескіз костюму та ескіз оформлення сцени – 20 балів (із них 5 балів оцінювання самостійної роботи)

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розділ 1 (18 балів)	Розділ 2 (21 бал)	Розділ 3 (21 балів)	Залік		Сума
Відповідь на семінарі – 8 балів Перевірка самостійної роботи (домашні завдання) – 10 балів	Перевірка самостійної роботи (домашні завдання) – 5 балів Відповідь на семінарі – 2 семін. = 16 балів	Перевірка самостійної роботи (домашні завдання) – 5 балів Відповідь на семінарі – 2 семін. 16 балів	Ескіз костюму	Письм. опит.	100
			20	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Тема 2. Художні особливості українського костюму Семінарське заняття 1. Традиційні прийоми оздоблення одягу різних регіонів України – 2 години.	Питання: 1. Орнаментальні мотиви та розміщення декору; 2. Народні способи орнаментзації тканин; 3. Декоративне ткування; 4. Вибійка; 5. Вишивка; 6. Нашивні прикраси (аплікація, обшивки, ручні та машинні шви тощо); 7. Дівочі зачіски та особливості їх прикрашання в залежності від магічного значення волосся; 8. Основні типи дівочих та жіночих головних уборів; їх виразні риси та магічне значення; 9. Різновиди прикрас.	Література: основна: 1-5, додаткова: 2-12, 17-20, 24, 25; інтернет ресурси.	8 балів
2.	Тема 20. Народний костюм різних країн XIX ст. Семінарські заняття 2, 3. Народний костюм різних країн XIX ст. – 4 год.	Під час проведення семінарського заняття розглядається одяг країн, які не входять до даної програми. Студенти самостійно обирають теми доповідей, але обов'язково обговорюють їх з викладачем, щоб не було повторення тем. Приклад можливих тем доповідей: національний костюм країн Середньої Азії, Греції, Ірландії, Італії тощо. Питання: 1. Загальна характеристика національного одягу певної країни (вплив на формування костюмів природно-географічних умов, культурно-господарської та суспільної діяльності, етичних норм, естетичного ідеалу краси, тощо). 2. Основні складові елементи святкового та повсякденного чоловічого та жіночого одягу країни.	Література: описи народного одягу; фотографії, малюнки національного вбрання, інтернет ресурси.	8 балів
3.	Тема 21. Сценографія та її роль в комплексі виразних засобів	Питання: 1. Сценографія балетних вистав XIX-XX ст. (прикладні сценічного оформлення балетів класичної спадщини, найвідоміших балетів XX ст.).	Література основна: 7, 8, 9, додаткова: 1, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 26, 31	8 балів

	хореографічної вистави. Семінарське заняття 4. Сценографія хореографічних вистав – історія та сучасність – 2 год.	2. Сценографія танцювальних програм ХХ ст. (приклади сценічного оформлення виступів відомих танцювальних колективів різних видів хореографічного мистецтва). 3. Сучасні прийоми сценографії театральних та хореографічних вистав (приклади нових творчих знахідок в роботі сучасних театральних художників).	інтернет ресурси.	
4.	Тема 25. Танцювальний костюм: загальна характеристика та історичний розвиток. Семінарське заняття 5. Танцювальний костюм різних видів хореографічного мистецтва – 2 год.	Питання: 1. Історія виникнення та розвитку костюмів для виконавців класичного танцю; 2. Історія виникнення та розвитку костюмів для виконавців народно-сценічного танцю; 3. Історія виникнення та розвитку костюмів для виконавців сучасного танцю 4. Історія виникнення та розвитку костюмів для виконавців бального танцю. 5. Вплив творчої діяльності певного хореографа на зміни в танцювальному костюмі. 6. Цікаві варіанти танцювальних костюмів сучасності в різних видах хореографічного мистецтва (на прикладі сучасних танцювальних вистав)	Література основна: 7, 8, 9, додаткова: 1, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 26, 31 інтернет ресурси.	8 балів

9. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Принципи формування та розвитку національного одягу.	1
2	Виразні засоби українського традиційного вбрання.	1
3	Складові частини українського національного вбрання та їх основні різновиди.	1
4	Традиційне вбрання запорізьких козаків.	1
5	Народний костюм Центрального регіону України.	1
6	Народний костюм Слобожанщини.	1
7	Народний костюм Поділля.	1
8	Народний костюм Українського Полісся.	1
9	Народний костюм Карпатського регіону України.	1
10	Народний костюм Південного регіону України.	1
11	Польський народний костюм.	1
12	Угорський народний костюм.	
13	Молдавський народний костюм.	1

14	Іспанський народний костюм.	
15	Циганський народний костюм.	1
16	Грузинський народний костюм.	
17	Кримсько-татарський народний костюм.	1
18	Болгарський народний костюм.	
19	Єврейський народний костюм.	1
20	Народний костюм різних країн XIX ст..	
21	Прийоми сценографії.	1
22	Історичний розвиток сценічного приміщення та його обладнання.	1
23	Основні складові частини та будова сучасної сцени.	1
24	Основні складові елементи сценічного оформлення вистави з урахуванням вимог хореографічного мистецтва. Ескіз оформлення сценічної площадки до танцювального номеру.	1
25	Історичний розвиток танцювального костюму.	1

10. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

РОЗДІЛ 1

1. Що таке народний костюм?
2. Роль народного одягу в збереженні та ретрансляції національних традицій.
3. Які чинники впливають на формування та розвиток одягу.
4. Функції одягу та їх історична динаміка.
5. Принципи класифікації традиційного народного одягу.
6. Етнографічні ознаки народного одягу.
7. Що таке комплексність в народному костюмі?
8. Художні особливості традиційного українського народного костюму.
9. Основні типи українських сорочок.
10. Основні різновиди українських спідниць.
11. Основні різновиди верхнього одягу в залежності від сезону.
12. Основні різновиди верхнього одягу в залежності від крою.
13. Основні типи верхнього одягу.
14. Основні різновиди нагрудного одягу.
15. Основні типи чоловічих зачісок.
16. Основні типи чоловічих головних уборів.
17. Основні типи дівочих святкових та повсякденних головних уборів.
18. Основні типи жіночих святкових та повсякденних головних уборів.
19. Загальна характеристика традиційного вбрання запорізьких козаків.
20. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму Центрального регіону України.
21. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму Слобожанщини.
22. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму Полісся.
23. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму Поділля.
24. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму Півдня України (Донеччина, Центральні степові райони, Крим).
25. Загальна характеристика чоловічого та жіночого гуцульського народного костюму.
26. Загальна характеристика чоловічого та жіночого буковинського народного костюму.

27. Загальна характеристика чоловічого та жіночого народного костюму бойків та лемків.

РОЗДІЛ 2

1. Характерні риси польського національного вбрання.
2. Особливості угорського народного костюму.
3. Загальна характеристика національного вбрання Молдови.
4. Характерні риси іспанського народного костюму.
5. Загальна характеристика традиційного циганського вбрання.
6. Характерні риси грузинського народного одягу.
7. Особливості традиційного вбрання кримських татар.
8. Болгарський національний одяг: загальна характеристика.
9. Характерні риси єврейського традиційного вбрання.

РОЗДІЛ 3

1. Що таке сценографія?
2. Значення сценографії в комплексі виразних засобів хореографічної вистави.
3. Видатні художники -сценографи.
4. Розподіл сучасної кулісної сцени-коробки по вертикалі та призначення кожної частини сцени.
5. Розподіл сучасної кулісної сцени-коробки по горизонталі.
6. Призначення авансцени.
7. Призначення бокових кишень сцени.
8. Призначення ар'єрсцени.
9. Види театральних декорацій.
10. Частини одягу сцени та їх призначення.
11. Декораційні пристрої.
12. Види освітлювальних приладів театральної сцени в залежності від кута розсіювання світла.
13. Види освітлювальних приладів театральної сцени в залежності від їх розташування.
14. Складові частини сценічного оформлення хореографічної вистави.
15. Правила та вимоги до сценічного оформлення хореографічної вистави.
16. Системи декораційного оформлення сцени.
17. Прийоми декораційного оформлення сцени.
18. За допомогою чого відбувається зміна декорацій?
19. Значення освітлення для загального сприйняття хореографічного твору.
20. Загальне освітлення сцени.
21. Складові частини сценічного костюму.
22. Вимоги та правила створення сценічного костюму для виконавців хореографічного мистецтва.
23. Різновиди сценічних ефектів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна література

1. Васіна З. О. Український літопис вбрання Т. II К.: Мистецтво, 2006

2. Захарчук-Чугай Р. В. та ін. Українське народне декоративне мистецтво Київ: Знання, 2012
3. Камінська Н.М. та ін. Костюм в Україні від епохи Київської Русі до ХХІ століття Харків: Золоті сторінки, 2004
4. Ніколаєва Т. О. Український костюм: надія на ренесанс К. : Дніпро, 2005
5. Стасько Б. та ін. Український народний одяг (західні етнографічні регіони) Івано-Франківськ : Плай, 2009.
6. Триколенко С. Українська сценографія кінця ХХ- початку ХХІ століття: основні тенденції розвитку та авторські позиції. Дис. на здобуття наук. ст. канд. мистецтвознавства. Київ, 2016. 239 с.
7. Шевнюк О. Л. Історія костюма: навч. посібник Київ : Знання, 2008.
8. Brahina T. Choreography and Stage Decoration in oeuvre of S. Lifar. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матер. міжнар. наук. конф. (18–19 листопада 2021 р.) / Під ред. проф. В. М. Шейка та ін. — Харків: ХДАК, 2021. — С. 372-373.
9. Dibben, Mary, Carol Kimball, and Patrick Choukroun. Interpreting the Songs of Jacques Leguerney. A Guide for Study and Performance. New York: Pendragon Press, 2001.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бевзюк-Волошина Л. Сценограф чи режисер: пріоритет авторства в сучасному театрі [Електронний ресурс]/ Л. Бевзюк-Волошина – Режим доступу до ресурсу: irbis-nbuv.gov.ua
2. Кара-Васильєва, Т. В. Художньо-образна структура полтавської вишивки [Текст] / Кара-Васильєва Т. // Нар. творчість та етнографія. – 1980. – № 4.
3. Кара-Васильєва, Т.В. Полтавська народна вишивка [Текст] : альбом / Т. Кара-Васильєва. – К. : Мистецтво, 1983. – 40 с.
4. Кара-Васильєва, Т.В. Українська вишивка [Текст]: альбом / Кара-Васильєва Т.В. – К.: Мистецтво, 1993. – 25 с.
5. Кобилинська, Н. Поясне вбрання жінок Житомирського Полісся [Текст] / Кобилинська Н. // Нар. мистецтво. – 2001. – № 3-4.
6. Косаківський, В. Одяг подолян ХІХ-ХХ ст. [Текст] / Косаківський В. // Нар. творчість та етнографія. – 2001. – № 4.
7. Косачова, О. Український народний орнамент [Текст] : альбом / Косачова О. – К. : Мистецтво, 1979. – 28 с.
8. Кульчицька, О.А. Народний одяг західних областей УРСР [Текст] : альбом : набір листівок / Кульчицька О.А. – К. : АН УРСР, 1959. – 74 с.
9. Манучарова, Н. Орнамент української вибійки. [Текст] / Манучарова Н. – К. : Мистецтво, 1960. – 68 с.
10. Матейко, К.І. Український народний одяг [Текст] / К.І.Матейко. – К.: Наукова думка, 1977. – 223 с.
11. Ніколаєва Т. О. Історія українського костюма Київ : Либідь, 1996
12. Ніколаєва, Т. О. Особливості народного вбрання українського населення Прикарпаття [Текст] / Т. О. Ніколаєва, Т. В. Кара-Васильєва // Нар. творчість та етнографія. – 1988. – № 3.
13. Островерх О. Сучасний театр: між сценографією та інсталяцією [Електронний ресурс] / О. Островерх – Режим доступу до ресурсу: <http://kurbas.org.ua/projects/almanah6/5.pdf>.

14. Островерх О. Сценографія в театрі корифеїв та художньо-пластичні системи українського авангарду. Інтерпретації національного образу [Електронний ресурс] / О. Островерх – Режим доступу до ресурсу: [http://kurbas.org.ua/projects/almanah6/5 .pdf](http://kurbas.org.ua/projects/almanah6/5.pdf).
15. Проскуряков В. Сценографія як головна складова архітектури театру / В. Проскуряков, Д. Ярема // Традиції та новації у вищій архітектурно- художній освіті / В. Проскуряков, Д. Ярема. – Харків: ХДАДМ, 2008. – С. 245–248.
16. Резнік О. Досвід театралізації дійства: зміна функціонального поля сценографії України в кінці ХХ століття / О. Резнік // Вісник ХДАДМ / О. Резнік. – Харків: ХДАДМ, 2014. – (Теорія та історія мистецтва; № 2). – С. 94–97.
17. Савчук, Г. Гуцульські жіночі прикраси [Текст] / Нар. творчість та етнографія. – 1987. – № 5.
18. Стельмашук Г. Г. Традиційний одяг Житомирщини [Текст] / Г.Г. Стельмашук // Нар. творчість та етнографія. – 1980. – № 6.
19. Стельмашук, Г.Г. Традиційні головні убори українців [Текст] / Г.Г.Стельмашук – К. : Наукова думка, 1993. – 238 с.
20. Тканко О. Головні жіночі убори Поділля [Текст] / Ольга Тканко // Нар.творчість та етнографія. – 1988. – № 6.
21. Триколенко С. Т. Український народний костюм в умовах сучасного українського театру / С. Триколенко // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць.– 2012. – № 12. – С. 202–208.
22. Триколенко С. Т. Філософське осмислення драматургічної проблематики як підґрунтя сценографічного рішення / С. Триколенко //Молодий вчений. – 2014. – № 9. – С. 157–165.
23. Триколенко С. Формування сценічного середовища за допомогою мультимедійних засобів як один з прийомів поєднання новітнього медійного та традиційного образотворчого мистецтва / Софія Триколенко // Міське середовище – ХХІ ст. / Софія Триколенко. – Київ: НАУ, 2016. – (Матеріали ІІ міжнародного науково-практичного конгресу). – С. 119–120.
24. Українське народне вбрання [Текст] : набір листівок / упоряд. Оксана Косміна. – К. : Балтія-друк, 2005. – 12 с.
25. Українське народне мистецтво. Вбрання. [Текст] / уклад. : Колос С. Г. – К. : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1961. – 327 с.
26. Шариков Д. Теорія, історія та практика сучасної хореографії / Д. Шариков. – Київ: КиМУ, 2010. – 142 с.
27. Шевнюк О. Традиційний костюм Індії [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 4. – С. 52-55.
28. Шевнюк, О. Костюм арабського сходу [Текст] / Олена Шевнюк //Мистецтво та освіта. – 2007. – № 1. – С. 52-55.
29. Шевнюк, О. Традиційний костюм Китаю [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 3. – С. 53-58.
30. Шевнюк, О. Традиційний костюм Японії [Текст] / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 2. – С. 53-57.
31. Dexon S. Digital Performance: a history of new media in theater, dance, performance art, and installation. / Steve Dexon. – Cambridge: The MIT Press, 2007. – 53 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури : сайт. – Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>.
2. Репозиторій ХДАК. – Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkd-xmlui/>.
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського : сайт. – Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>.
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : сайт. – Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>.
5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki>.